

ГРОШІ ДЛЯ СТАРТУ ТА РОЗВИТКУ КОМПАНІЇ

Інформація для мігрантів в Польщі

Банківські послуги для починаючих господарську діяльність

Дотації для починаючих господарську діяльність

Інші джерела фінансування господарської діяльності

Фінансові послуги для починаючих підприємців

Більшість банків на польському ринку пропонують позики та кредити переважно компаніям, які можуть продемонструвати фінансову історію компанії за останні кілька місяців або за попередній фінансовий рік. Важливо також мати майно, яке виступає для банків забезпеченням переданого фінансування. Тим не менш, існують на ринку послуги для нових підприємств, які не мають історії та активів. Деякі з них також доступні для підприємців-іноземців. Такі послуги пропонуються банками та фінансовими установами.

Пропозиції банків

Продукти для мікропідприємців та нових підприємств все частіше з'являються в пропозиціях банків. Деякі банки спеціалізуються на обслуговуванні малого бізнесу. Інші банки, у свою чергу, пропонують для стартапів без будь-якої фінансової історії, тільки лізингові послуги. Підприємцю необхідно тільки вибрати предмет, який банк купує з урахуванням узгодженого часу. Це може бути лізинг автомобілів, фургонів або спеціалізованих автомобілів, а також інші машини та обладнання (включаючи сільськогосподарську техніку).

Для підприємців-початківців, які тільки що почали бізнес, деякі банки пропонують гроші «на старт». Однак ці квоти невеликі (зазвичай до 30 тис. злотих), також є можливість використовувати ці кошти за допомогою електронного банкінгу. Пропозиція, звичайно ж, відноситься до компаній, які відкриють рахунок компанії у вибраному банку.

Деякі з банків можуть запропонувати фахівцям-професіоналами вищі квоти (наприклад, юристами, архітекторами, лікарями). Розглядаючи банківські пропозиції, можна побачити, що найнижчі відсоткові ставки починаються з 3,5% з маржею в розмірі 2,5% за кредитом, а найвищі - 8% (без маржі) або 6% з різницею в 2,5%. Поточна процентна ставка - WIBOR 3M / 6M. WIBOR (Варшавська міжбанківська процентна ставка) - це ставка, за якою банки надають кредити іншим банкам. WIBOR 3M означає міжбанківський кредит на 3 місяці, а WIBOR 6M - на 6 місяців.

З іншого боку, для фірм, які можуть похвалитися історією грошових потоків на корпоративному банківському рахунку за останні кілька місяців, деякі банки готові запропонувати інвестиційні кредити (до 500 000 злотих) для конкретної мети. Часто ця пропозиція залежить від інших продуктів, пропонованих банками. Отримання кредиту

може включати, наприклад, необхідність прив'язки до банку шляхом створення корпоративного рахунку або зобов'язання використовувати бухгалтерський облік за межами компанії, з яким працює банк. Також важливі форми забезпечення, які можуть знадобитися банку (наприклад, векселі, застава, поккупка дебіторської заборгованості).

Для фірм, які вже мають регулярні надходження на корпоративний рахунок, банки можуть запропонувати кредит в актуальному рахунку для фінансування поточних потреб ведення господарської діяльності. Такий кредит є видом дебету на рахунку компанії, а це означає, що підприємець може використовувати кошти, що перевищують баланс поточного рахунку. Сума такого кредиту вказується в контракті, і кредит автоматично повертається за допомогою оплати на рахунок. Кредитування в рамках рахунку може бути відновлюване і невідновлювальне. Якщо кредит відновлюється, то це допускає багаторазове використання кредитів, наданих без необхідності укладення додаткових кредитних угод. У разі невідновлюваного кредиту, оплата на рахунок призведе до його часткового погашення, до моменту повного погашення боргу без продовження.

Підбиваючи підсумок, не у всіх банків є пропозиція для підприємців-початківців. З іншого боку, в банках, які говорять своїм клієнтам, що практично кожна нова компанія має шанс отримати кредит, важко визначити ймовірність отримання кредиту і з'ясувати всі критерії оцінки кредитоспроможності. Необхідно самостійно збирати інформацію в обраних банках, бо пропозиція, яку готує банк, може бути персоналізована, адаптована до конкретної компанії і підприємця.

Парабанки

Фінансові кошти можуть також пропонувати установи парабанков - це фінансові установи, які не є банками й не контролюються державою. На ринку їх стає дедалі більше, однак слід зазначити, що вартість такого кредиту може бути дуже високою, а контракти часто можуть виявитися несприятливими для рахунку підприємця. Тому важливо уважно ознайомитися з положеннями контракту або правилами надання і погашення кредиту. Завжди майте на увазі, що це дуже дорогі послуги.

Умови кредитування

Умови й сума кредиту а також методи тестування кредитоспроможності в різних фінансових установах значно різняться. Обов'язковою умовою є реєстрація компанії в Польщі. Від іноземців, також можуть зажадати додаткові документи, такі як постійний або тимчасовий дозвіл на проживання, номер PESEL або свідоцтво про реєстрацію. Якщо заявник не говорить польською мовою, може знадобитися присутність нотаріуса для проведення фінансової розмови з кредитною установою. Однак це не правило, і в основному це стосується особистих форм ділової активності (індивідуальний підприємець, цивільне партнерство, товариство з обмеженою відповідальністю). У разі товариств з обмеженою відповідальністю, які мають правоздатність та дієздатність, статус іноземця не повинен мати великого значення при прийнятті кредитного рішення. Після отримання фінансування необхідно ретельно контролювати терміни своєчасного погашення зобов'язань. У ситуації, коли ми припиняємо погашати ставки кредиту або позики, банки використовують різні методи, щоб мотивувати клієнтів регулярно виплачувати відсоткові внески. Якщо затримка невелика, і компанія відчуває тимчасові труднощі, представник банку спробує зв'язатися з вами, щоб запропонувати зручне рішення (наприклад, відстрочити платіж). У разі повної відсутності погашення боргу банк може почати стягнення заборгованості, за допомогою виконавчої служби, або продати борг спеціалізованій компанії зі стягнення боргів. Тому, якщо у вас виникають труднощі з поверненням, рекомендується зв'язатися з банком якомога швидше, обговорити проблему і домовитися про погашення.

Дотації на початок бізнесу

Привабливою формою фінансування підприємницької діяльності є дотації для підприємців без обов'язку повернення. Такі засоби, за умови дотримання певних засад не треба повертати.

Варто зазначити, що такі дотації на старт адресовані перед усім для приватних підприємців і немає можливості отримати таке фінансування для інших організаційно-правових форм (наприклад, популярних серед іноземців товариств з обмеженою відповідальністю. – spólka z o.o.).

Зареєструватися як приватний підприємець може іноземець, який має один з наступних видів дозволу:

1. дозвіл на поселення;
2. дозвіл на перебування довгострокового резидента ЄС;
3. дозвіл на проживання на визначений час, наданий їм як членам родини іноземця з метою возз'єднання з сім'єю;
4. дозвіл на проживання на визначений час, наданий на основі дозволу на перебування довготермінового резидента ЄС, наданого іншою, ніж Польща державою-членом ЄС, якщо така особа обґрунтує своє проживання у Польщі;
5. дозвіл на проживання на визначений час і які є членами сім'ї такого іноземця, який має дозвіл на перебування довготермінового резидента ЄС, наданий іншою, ніж Польща державою-членом ЄС, якщо такий член сім'ї перебував з іноземцем на території іншої держави-члена ЄС, а тепер хоче перебувати з ним у Польщі;
6. дозвіл на проживання на визначений час, наданий з метою вступу або продовження навчання на денному відділенні ВНЗ або денному відділенні докторантури у Польщі;
7. дозвіл на проживання на визначений час і перебуває у шлюбі, з громадянином Польщі, який проживає на території Польщі. Примітка: подружжя польських громадян мають право здійснювати господарську діяльність, яке виникає в результаті факту шлюбу.
8. статус біженця, додатковий захист, дозвіл на толероване перебування;
9. дійсну Карту поляка;

Іноземці з одним з вищезазначених правових статусів, після реєстрації як приватний підприємець, можуть отримати безповоротні субсидії або пільгові кредити для запуску власного бізнесу.

Дотація може бути використана для придбання:

- основних засобів (наприклад, офісне обладнання, робочі інструменти);
- обігового капіталу (наприклад, товари для торгівлі);
- послуг (наприклад, створення веб-сайту компанії).

Найпопулярнішою установою в Польщі, яка надає дотації для початку підприємницької діяльності, є районні бюро праці (PUP). Умовою одержання такої дотації є реєстрація в бюро праці та отримання статусу безробітного. Для того, щоб зареєструватися, особа має бути безробітною. Реєстрація іноземців в PUP регулюється Законом від 12 грудня 2013 року про іноземців (Журнал законів від 2013 року, п. 1650). Найпростіший спосіб – прийти до найближчого бюро зайнятості та запитати про можливість реєстрації як безробітної. Список всіх PUP можна знайти за адресою:

<http://psz.praca.gov.pl/wybor-urzedu>

Основні умови розподілу грантів:

Максимальний розмір дотації	6-кратна заробітна плата брутто в Польщі за остатній квартал (приблизно біля 25 тис. зл.)
Мінімальний строк існування фірми після отримання дотації	12 місяців
Форми забезпечення дотації	Вексель, цивільно-правова гарантія, застава прав чи речей, банківська гарантія, блокування коштів на банківському рахунку, нотаріальне посвідчення та подання до виконавчої влади.
Умови отримання дотації	Відсутність ведення господарської діяльності протягом останніх 12 місяців до моменту подання заявки та відсутність попередньої дотації від

Отримання дотації від PUP не складна процедура, але треба враховувати, що кількість дотацій, яка щорічно виділяється, обмежена. Часто, дотації призначаються на підставі конкурсу на кращу бізнес-ідею, або доступні тільки для певної вікової групи.

Щоб отримати дотацію, необхідно подати заяву з елементами бізнес-плану, в якій треба точно описати бізнес-ідею та вказати список покупок, для яких ви хотіли б отримати фінансові засоби. Подані документи розглядаються протягом 30 днів. Після отримання позитивного рішення, треба зареєструвати бізнес, а потім закупити те, на що мала бути призначена дотація (раніше ці витрати мали бути ідентифікованих в бізнес-плані) розрахунок з бюро відбувається на підставі надання доказів покупок (рахунки-фактури, рахунки, контракти). Після отримання дотацій, підприємницька діяльність має бути зареєстрована як мінімум рік, що на практиці означає оплату обов'язкових внесків, які передбачені чинним законодавством.

Іноземці, які проживають в Польщі, також можуть подати заявку на отримання дотацій європейських фондів. Інститути, які виділяють такі гранти, дуже багато. Це, як правило, фонди, навчальні компанії та інші організації, які працюють на розвиток підприємництва. Такі структури, включаються до інститутів ділового середовища. Умови, при яких надаються дотації часто аналогічні до тих, про які згадано вище, з тією різницею, що не існує ніякого зобов'язання мати статус безробітного (якщо така установа не входить в умову).

Ви можете дізнатися більше про дотації за допомогою пошукової системи за адресою <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/> Це веб-сайт Міністерства розвитку та основне джерело інформації про європейські фонди в Польщі.

Завдяки цій пошуковій системі ви також можете знайти гранти для розвитку компаній що існують.

Інші джерела фінансування бізнесу

Якщо немає можливості скористатися з дотації або кредиту, ви можете знайти підтримку в Фондах Венчурного капіталу (VC). Це спеціалізовані компанії, які часто асоціюються з банками та іншими фінансовими установами. Вони інвестують у ризиковані підприємства, але водночас дозволяють отримувати значний прибуток. Фонди VC спеціалізуються на інвестиціях у малий та середній бізнес, а також на нових підприємствах, які можуть з'явитися або розширитися за допомогою фінансової підтримки. Фонди VC інвестують у компанії та надають доступ до свого капіталу, і відповідно стають співвласниками.

Але, отримати таке фінансування не просто. Бізнес-ідея повинна бути інноваційною, а представлений бізнес-план має показати динамічний прогноз зростання бізнесу у майбутньому. Стартапи зазвичай фінансуються початковим капіталом, а також діловими ангелами (багаті особи, які інвестують як фонди VC).

Варто зазначити, що фонди стартового капіталу в Польщі можуть отримати вигоду з європейських фондів або інших державних фондів, а потім витратити гроші, зібрані на фінансування інноваційних комерційних підприємств (стартапів). Інформацію з цього питання можна знайти за адресою:

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/planujesz-zalozyc-start-up/>

Безкоштовну допомогу в пошуку коштів на розвиток компанії з європейських фондів можна отримати в так званих Європейських інвестиційних фондах, які є в більшості основних міст Польщі. Список адрес доступний на зазначеній сторінці.

Ми закликаємо Вас скористатися нашою інформацією та бажаємо успіху!

Публікація підготовлена Фондом Польський Міграційний Форум (PFM). Фонд підтримує іноземців в Польщі з 2007 року. Ми роз'яснюємо польські правила і звичаї іноземцям, допомагаємо вивчити польські реалії, вчимо культурним особливостям.

Польський Форум Міграційний

вул. Шпитальна 5/14, 00-031 Варшава

www.facebook.pl/PolskieForumMigracyjne

www.forummigracyjne.org

тел. 22 110 00 85

Informacja przygotowana w sierpniu 2017 r.

Публікація, дофінансована Національним Банком Польщі в рамках проекту «Мої фінанси в Польщі» 2017 рік

